

Borosné Radinovics Mónika

Boros Norbert

*Gazdasági alapismeretek –
Háztartásoktól a világpiacig*

Melléklet

Gazdálkodás és menedzsment ágazati alapvizsga

Műszaki Könyvkiadó

1. A gazdaság működése és szereplői (1 + 1 pont)

Döntse el az alábbi állításokról, hogy igaz, vagy hamis!

- Kulturális szükséglet az a szükséglet, melyek kielégítése nem létfontosságú, de az emberek életét könnyebbé, színvonalasabbá teszi.
Megoldás: *Igaz*
- A szabad javak többségét az emberek állítják elő a természet javaiból a termelés folyamatában.
Megoldás: *Hamis*

2. A gazdaság működése és szereplői (1 + 1 pont)

a) Melyik nem a gazdasági körfolyamat eleme?

- a) termelés
- b) csere
- c) elosztás
- d) fogyasztás
- e) *logisztika* ← *Megoldás*

b) Melyik nem tartozik a termelési tényezők közé?

- a) munka
- b) tőke
- c) vállalkozó
- d) természeti tényezők
- e) információ
- f) *piac* ← *Megoldás*

3. A gazdaság működése és szereplői (2 pont)

Párosítsa az újratermelés fajtáit a megfelelő meghatározással!

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
a termelés terjedelme egy korábbi időszakhoz képest kisebb, vagyis kevesebb az előállított anyagi javak és szolgáltatások mennyisége	szűkített újratermelés
a termelés a korábbi időszakhoz képest nagyobb mértékű, azaz az anyagi javaknak és szolgáltatásoknak egy nagyobb mennyiségét hozzák létre	bővített újratermelés

4. A gazdaság működése és szereplői (8 + 5 pont)

a) Párosítsa a meghatározásokhoz a megfelelő gazdasági alapfogalmat!

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
A gazdaság egyik szektora: a lakosságot soroljuk ide, akik a munkát, mint termelési tényezőt kínálják a gazdaság számára.	háztartási szektor
A kereslet és a kínálat találkozási színtere. Legfőbb elemei: kereslet, kínálat, ár, jövedelem.	piac
Mindazok az erőforrások, amelyeket a gazdasági javak előállításához használnak fel.	termelési tényezők
Az emberi szükséglet kielégítésére alkalmas dolgok, termékek és szolgáltatások összessége.	javak
Ebbe a gazdasági szektorba azok tartoznak, akik az árukat és szolgáltatásokat állítják elő. A tevékenységük során felhasználják a termelési tényezőket. Fő céljuk a nyereség elérése.	vállalati szektor

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
Az az áru- és szolgáltatásmennyiség, melyet a vevő hajlandó és képes megvásárolni.	kereslet
Akkor keletkezik, ha egy adott időszakban bevételeink összege meghaladja kiadásainkat, vagyis nem költjük el a megszerzett jövedelmünket teljes egészében.	megtakarítás
Azok a javak, amelyek az emberi szükségletek kielégítését közvetlenül szolgálják, végső felhasználásra kerülnek, például papíráru, lábbeli, mosógép, élelmiszer.	fogyasztási cikkek

b) Állítsa helyes sorrendbe Maslow szerint a szükségleteket (legalulra kerül a legalapvetőbb):

1. Önmegvalósítás
2. Elismerés
3. Szociális szükséglet
4. Biztonság
5. Fiziológiai szükségletek

5. A gazdaság szereplői és működése (5 + 1 pont)

a) Egészítse ki a hiányzó szöveget a felsorolt kifejezések valamelyikével!

hitelnyújtás • bankkártya • finanszírozás • bank • kamat

A **hitelnyújtás** a pénzeszköz határozott időre történő átengedése visszafizetési kötelezettséggel, kamatfizetés ellenében.

A **bank** olyan intézmény, amely üzletszerűen nyújt hiteleket és fogad el betéteket a nyilvánosságtól.

A **finanszírozás** a pénzügyi fedezetről való gondoskodás, illetve annak rendelkezésre bocsátása.

A **bankkártya** olyan készpénzfizetést helyettesítő eszköz, melyet a bank ad(hat) a nála számlát vezető ügyfeleinek.

A **kamat** a kölcsönadott pénz használati díja.

b) Melyik nem tartozik a gazdasági szektorok közé? Jelölje a helyes választ!

- a) belföld ← Megoldás
- b) háztartási szektor
- c) vállalati szektor
- d) állami szektor
- e) külföld

6. A gazdaság szereplői és működése (2 pont)

Egészítse ki a hiányzó szöveget a felsorolt kifejezések valamelyikével!

effektív • látens • egyéni • közösségi • létfontosságú • szociális • biztonsági

A(z) **látens** szükséglet a gazdálkodás adott szintjén a többség számára kielégíthetetlen marad.

A(z) **közösségi** szükségletek a társadalom vagy egy társadalmi csoport szükségletei, amelyek kielégítése az adott közösség zavartalan működését biztosítja.

7. A gazdaság működése és szereplői (1 + 1 pont)

a) **Melyik nem a magánszemélyek számára kínált főbb hitelfajta? Jelölje a helyes választ!**

- a) *beruházási hitel* ← Megoldás
- b) lakáscélú hitel
- c) gépjárműhitel
- d) folyószámlahitel
- e) áruhitel

b) **Hogy végződik a mondat? Jelölje a helyes választ!**

A modern pénz....

- a) belső értékkel bíró pénz
- b) *fedezete a gazdaság által megtermelt javak összessége.* ← Megoldás
- c) kizárólag elektronikusan van jelen a gazdaságban.
- d) teremtése nemesfém bányászat útján történik.

8. A gazdaság szereplői és működése (1 + 1 pont)

a) **Milyen bankrendszer van jelenleg Magyarországon? Jelölje a helyes választ!**

- a) egyszintű
- b) *kétszintű* ← Megoldás
- c) háromszintű
- d) mindhárom állítás igaz

b) **Milyen adatot nem tartalmaz egy bankkártya? Jelölje a helyes választ!**

- a) *a bankszámla száma* ← Megoldás
- b) a kártyabirtokos neve és aláírása
- c) a kártyakibocsátó bank neve
- d) a kártyatársaság védjegye, logója

9. Ügyvitel, levelezés, kommunikáció (2 + 5 pont)

a) **Melyek a hivatalos levél fejrészének elemei? Jelölje a helyes válaszokat!**

- a) címzett
- b) *postai utasítások* ← Megoldás
- c) mellékletek
- d) elköszönés
- e) iratkezelési adatok
- f) *tárgy* ← Megoldás
- g) aláírások

b) **Állítsa helyes sorrendbe az iktatási-irattározási adatokat:**

1. Keltezés
2. Iktatószám
3. Ügyintézőnk
4. Hivatkozási szám
5. Ügyintézőjük

10. Ügyvitel, levelezés, kommunikáció (2 pont)

Párosítsa a nonverbális kommunikáció egyes jeleit a megfelelő leírással!

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
A végtagok mozgásait, testtartást jelent (kéz, karok, láb, törzs és a fej mozgásai).	Gesztikuláció
Az érzelmi viszonyok tükröződése az arcon.	Mimika

11. Vállalkozások működése (10 + 1 pont)

a) Egészítse ki a hiányzó szöveget a felsorolt kifejezések valamelyikével!

üzletvezető • nincs meghatározva • beltág és kültag • beltagok • társasági szerződés • tagok gyűlése • személyegyesítő • korlátlan és egyetemleges • jogi személyiséggel • korlátolt

A betéti társaság egy **jogi személyiséggel** rendelkező társaság, ami azt jelenti, hogy saját nevében jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat. A betéti társaság min. két taggal alapítható: **beltág és kültag**. A **beltagok** felelőssége **korlátlan és egyetemleges**, a **kültag** felelőssége **korlátolt**. Létesítő okirata a(z) **társasági szerződés**. A vagyoni hozzájárulás legkisebb összege bt. esetén **nincs meghatározva**. A betéti társaság egy **személyegyesítő** társaság. A gazdasági társaság alapvető, stratégiai ügyeiben a döntést a legfőbb szerve, a **tagok gyűlése** hozza meg. Az ügyvezetést ellátó tag ennél a gazdasági társaságnál a(z) **üzletvezető**.

b) Válassza ki a megfelelő befejezést!

A korlátolt felelősségű társaság jegyzett tőkéjének megnevezése:

- alaptőke
- törzsbetét
- törzstőke ← *Megoldás*
- részvény

12. Vállalkozások működése (2 pont)

Párosítsa a gazdálkodáshoz kapcsolódó alapfogalmakat a meghatározásokkal!

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
A termelés érdekében felhasznált ráfordítások pénzben kifejezett értéke.	Költség
A nyújtott szolgáltatás vagy értékesített termék által szerzett jövedelem.	Bevétel

13. Vállalkozások működése (2 pont)

Döntse el az alábbi állításokról, hogy igaz vagy hamis!

- Magyarországon minden vállalkozást be kell jegyeztetni a cégbíróságon.
Megoldás: *Hamis*
- A kft. és az rt. tőkeegyesítő gazdasági társaságnak tekinthető.
Megoldás: *Igaz*

14. Vállalkozások működése (2 + 1 pont)

a) Mi jellemző az egyéni vállalkozóra? Jelölje a helyes válaszokat!

- anyagi felelőssége korlátlan* ← *Megoldás*
- alkalmazottat, segítő családtagot foglalkoztathat* ← *Megoldás*
- mindenki lehet, aki 18 év felett, cselekvőképes, büntetlen előéletű, magyar állampolgár és nem rendelkezik magyarországi lakóhellyel
- egyéni vállalkozói igazolványt köteles kiállítani

- b) Melyik nem apport? Jelölje a helyes választ!
- a) bolthelyiség
  - b) épület
  - c) gépkocsi
  - d) számítógép
  - e) készpénz ← *Megoldás*

15. Vállalkozások működése (2 pont)

Az alábbi részlet a kis- és középvállalkozásokról szóló jogszabályból származik.

- „3. § (1) KKV-nak minősül az a vállalkozás, amelynek
- a) összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb, és
  - b) éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.
- (2) A KKV kategórián belül kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek
- a) összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és
  - b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.
- (3) A KKV kategórián belül mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek
- a) összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és
  - b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.”

A szemelvény alapján döntse el az alábbi állításokról, hogy igaz vagy hamis!

- Kisvállalkozásról akkor beszélünk, ha a foglalkoztatottak létszáma maximum 50 fő vagy a nettó árbevétel, vagy a mérlegfőösszeg maximum 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.
Megoldás: *Hamis*
- Mikrovállalkozásról akkor beszélünk, ha a foglalkoztatottak létszáma maximum 10 fő és árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.
Megoldás: *Igaz*

16. Vállalkozások működése (6 + 1 pont)

A feladatban a számviteli törvény azon részletei olvashatók, melyek a vállalkozás vagyonának egy-egy elemét definiálják, a vállalkozás mérlegéhez kapcsolódnak.

- a) **Egészítse ki a hiányzó szöveget a felsorolt kifejezések valamelyikével! (ez igazából legördülő listából választható típus lenne interaktív felületen)**

forgóeszközök • befektetett eszközként • forrásként • saját tőke • kötelezettségek • eszközként

„23. § (1) A mérlegben **eszközként** kell kimutatni a vállalkozó rendelkezésére, használatára bocsátott, a vállalkozó működését szolgáló befektetett eszközöket és forgóeszközöket, továbbá az aktív időbeli elhatárolásokat.”

„24. § (1) **Befektetett eszközként** olyan eszközt szabad kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet, a működést tartósan, legalább egy éven túl szolgálja.”

„28. § (1) A **forgóeszközök** csoportjába a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, pénzeszközöket kell besorolni.”

„34. § A mérlegben **forrásként** a saját tőkét, a céltartalékokat, a kötelezettségeket és a passzív időbeli elhatárolásokat kell szerepeltetni.”

„35. § (2) A **saját tőke** a – jegyzett, de még be nem fizetett tőkével csökkentett – jegyzett tőkéből, a tőketartalékból, az eredménytartalékból, a lekötött tartalékból, az értékelési tartalékból és a tárgyév adózott eredményéből tevődik össze.”

„42. § (1) A **kötelezettségek** azok a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzürtékben kifejezett elismert tartozások, amelyek a szállító, a vállalkozó, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönt nyújtó által már teljesített, a vállalkozó által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénznyújtáshoz, valamint az állami vagy önkormányzati vagyon részét képező eszközök – törvényi rendelkezés, illetve felhatalmazás alapján történő – kezelésbeviteléhez kapcsolódnak. Lehetnek hátrásoroltak, hosszú és rövid lejáratúak.”

b) A Levendula Kft. natúrkozmetikumok gyártásával foglalkozik. Az alábbi vagyonelemek közül melyik nem sorolható a Kft. tárgyi eszközei közé? Jelölje a helyes választ!

- a) éjszakai arckrém gyártási eljárása ← *Megoldás*
- b) használatba vett adminisztrációs célt szolgáló laptop
- c) rendeltetészerűen használatba vett folyékony szappan feltöltő, palackozó gép
- d) megvásárolt, de még használatba nem vett krémgyártó gép
- e) üzembe helyezett, használatba vett homogenizáló gép natúrkozmetikumok gyártó üzemépülete

17. Adózás (7 + 2 pont)

a) Rendezze adómérték szerint csökkenő sorrendbe (a legnagyobb legyen legfelül) a felsorolt adókat, járulékokat!

1. KATA adóalany különadója a keretösszeget meghaladó rész után
2. Általános forgalmi adó
3. Társadalombiztosítási járulék
4. Személyi jövedelemadó
5. Szociális hozzájárulási adó
6. Társasági adó
7. Helyi iparűzési adó

b) Mekkora összegű nettó bért kell kifizetni annak a munkavállalónak, akinek a bruttó bére 300 000 Ft?

- a) A munkavállaló nettó bére: 199 500 Ft ← *Megoldás*
- b) A munkavállaló nettó bére: 400 500 Ft
- c) A munkavállaló nettó bére: 255 000 Ft

18. Statisztika (1 + 4 pont)

a) Melyik viszonyszám meghatározása olvasható? Jelölje a helyes választ

„A ... viszonyszám a sokaság részadatának és a sokaság egészének hányadosa.”

- a) megoszlási viszonyszám ← *Megoldás*
- b) dinamikus viszonyszám
- c) tervfeladat viszonyszám
- d) tervteljesítési viszonyszám

b) Párosítsa a statisztikához kapcsolódó alapfogalmakat a meghatározásokkal!

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
Azon elemek összessége, halmaza, amellyel az elemzés, a vizsgálat során foglalkozunk.	statisztikai sokaság
Két, valamilyen szempontból összetartozó adat hányadosa.	viszonyszám
A statisztikai sokaság egy ismérv szerinti rendezésének eredménye.	statisztikai sor
Két vagy több statisztikai adat egymáshoz való viszonyítása.	összehasonlítás

19. Statisztika (3 + 1 pont)

a) Párosítsa a statisztikai kifejezéseket a megfelelő leíráshoz!

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
2024-ben az egyéni vállalkozások aránya a gazdaságban 35,3% volt.	megoszlási viszonyszám
Az ország villamosenergia-termelése 2019-ről 2024-re 15,3%-kal nőtt.	dinamikus viszonyszám
Egy vállalkozás havi átlagos bevétele 2024-ben 5 245 000 Ft.	számtani átlag

b) Mit jelent, hogy mennyiségi ismérvek alapján elemezzük a sokaságot? Jelölje a helyes választ!

- a) Az egységek időbeli elhelyezkedését vizsgáljuk.
- b) Az egységek földrajzi elhelyezkedését vizsgáljuk.
- c) A sokaság egységeit minőségi megjelöléssel látjuk el.
- d) Az egyedek számszerűen mérhető tulajdonságait vizsgáljuk. ← Megoldás

20. Statisztika (4 + 1 pont)

a) Párosítsa a viszonyszámokat a megfelelő összefüggéshez

Pár1 (Statikus elem)	Pár2 (Párosítandó elem)
részsokaság elemszáma / fősokaság elemszáma	megoszlási viszonyszám
tárgyidőszak adata / bázisidőszak adata	dinamikus viszonyszám
tárgyidőszak tervezett adata / bázisidőszak adata	tervfeladat viszonyszám
tárgyidőszak adata / tárgyidőszak tervezett adata	tervteljesítési viszonyszám

b) Melyik állítás vonatkozik minőségi ismérvre? Jelölje a helyes választ

- a) Az ismérvváltozatok szövegesen írhatók le. ← Megoldás
- b) Az ismérvváltozatok időbeli elhelyezkedést jelölnek.
- c) Az ismérvváltozatok földrajzi elhelyezkedést jelölnek.
- d) Az ismérvváltozatok mennyiségek is lehetnek.
- e) Értelmezhető az ismérvtételek közötti nagyságviszony.

10. Ügyvitel, levelezés, kommunikáció (5 pont)

Állítsd helyes sorrendbe az iktatási-irattározási adatokat, melyeket egy hivatalos levélen feltűntet!

Helyes sorrend:

- keltezés
- iktatószám
- ügyintézőnk
- hivatkozási szám
- ügyintézőjük